

כלי מחקר זה נלקח מתוך מאגר כלי המחקר של קרן שלם התומכת במחקר שמטרתו שיפור איכות החיים של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית והסובבים אותם.

כל המעוניין להשתמש באחד מכלי מחקר מתבקש לפנות לחוקר שערך את המחקר הרלבנטי ולוודא את אישור השימוש בכלי מבחינת זכויות יוצרים.

שם הכלי: תצפית שימוש בפייסבוק

פותח בשנת: לא צויין, על ידי: לא צויין

תורגם לעברית בשנת: לא צויין על ידי: לא צויין

1	מטרת הכלי	תצפיות על אופן השימוש של אנשים עם מש"ה בפייסבוק.
2	סוג כלי המחקר	תצפית.
3	אוכלוסיית היעד	אנשים עם מש"ה בגילאי 18+.
4	אופי הדיווח	נעשה ניתוח תוכן איכותני של תמלילי התצפיות
5	מבנה הכלי	על מנת למנוע הטיה של ביצוע תצפית אחת עם כל משתתף, נערכו שתי תצפיות בנקודות זמן שונות עם כל משתתף, כאשר כל תצפית נערכה כחצי שעה. נעשתה צפייה אקטיבית בפעילות של כל משתתף, כלומר נשאלו שאלות הבהרה תוך כדי הצפייה, למשל: מי החברים שלך בפייסבוק; למי אתה בוחר להגיב או לכתוב; מה אתה מרגיש כאשר אתה עונה לחבר בפייסבוק; מה גרם לך לצפות בתמונה הזאת כעת; תראה לי מה אתה הכי אוהב לעשות בפייסבוק. מעורבות בסביבה הנחקרת מגבירה את האפשרות לתצפית אותנטית; בדרך זאת החוקר נגיש באופן ישיר למה שהמשתתפים עושים וחושבים (שקדי, 2003).
6	סוג סולם המדידה	בהתאם לתיאוריה המעוגנת בשדה (Strauss & Corbin, 1990), נעשה ניתוח תוכן איכותני של תמלילי התצפיות במטרה להגיע לתמות מרכזיות ותתי-תמות של חוויית השימוש בפייסבוק על-ידי אנשים עם מש"ה. ניתוח התוכן נעשה על-ידי החוקרת הראשית וחוקרת נוספת על פני ארבעה שלבים עיקריים תוך שימוש בתוכנת Narralyzer (שקדי, 2011): 1. ניתוח ראשוני - (open coding) חלוקת הנתונים לקודים ראשוניים. 2. ניתוח ממפה - (axial coding) מציאת קשרים בין הקודים הראשוניים וקיבוצם לתמות על פני שני צירים – אופקי ואנכי. בשלב זה נעשתה השוואה בין מפות התמות של שתי החוקרות. במקרים של אי-הסכמה החוקרות דנו בתהליך קיבוץ הקודים לתמות

עד להגעה לקונצנזוס. שלב זה סייע להגיע להגדרה קוהרנטית יותר של התמות המרכזיות.		
3. ניתוח ממוקד - (selective coding) ארגון התמות לידי תמות מרכזיות ותתי-תמות .		
4. ניתוח תיאורטי – (conditional matrix) הבניית מסגרת תיאורטית המסבירה את התופעה הנחקרת.		
כמו כן, נעשה ניתוח תוכן כמותי על מנת למפות את דפוסי השימוש של המשתתפים.		
תצפית חופשית	סוג הפריטים בכלי	7
2 תצפיות, כל תצפית כחצי שעה.	אורך הכלי	8
על מנת לחזק את התוקף והמהימנות של ממצאי המחקר, מה שמכונה במחקר האיכותני כממצאים "ראויים לאמון" (Lincoln & Guba, 1985) (trustworthiness), איסוף הנתונים במחקר הנוכחי כלל שימוש במספר כלים איכותניים (ראיונות ותצפיות) ומנקודות מבט שונות הן של המשתמש ברשת החברתית והן של המלווה (triangulation). כמו כן, הראיונות והשיח בתצפיות הוקלטו ולאחר מכן תומללו. מעבר לכך, התזכירים של הראיונות והתצפיות כללו את שפת הגוף וההערות של המרואיינים, רפלקציה של עוזרת המחקר אשר ביצעה את הראיונות והתצפיות, וכן תיעוד של הסביבה (setting) בה נאספו הנתונים.	מהימנות	9
לא צויין	תקיפות	10

רשימת מחקרי קרן שלם אשר עשו שימוש בכלי:

שם המחקר	מק"ט
שפיגלמן כרמית-נעה (2015). הערכת דפוסי השימוש והצרכים של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית ברשת החברתית פייסבוק. אוניברסיטת חיפה.	108 למחקר המלא



[למאגר המחקרים של קרן שלם](#)

